

DICSŐ FORRADALMI HAGYOMÁNYUNK A MAGYAR TANÁCSKÖZTÁRSASÁG

50 évvel ezelőtt a magyar munkások és parasztok — a kommunisták pártjának vezetésével — a Nagy Októberi Szocialista Forradalom példáját követve megteremtették saját hatalmukat: a Magyar Tanácsköztársaságot.

Azok a célkitűzések, amelyekért hazánk történelme folyamán népünk legjobbjai küzdöttek — a nemzeti függetlenség, a társadalmi haladás biztosítása —, a munkáshatalomban testet öltöttek. A Forradalmi Kormányzótanácsnak a gyárak és a földek szocializálásáról, a tanácsoknak, mint a dolgozó nép államhatalmi szerveinek létrehozásáról, az erős proletárhadsereg megszervezéséről, valamint az ellenforradalmárok és segítők elleni kíméletlen harcra szóló rendeletei a társadalmi haladás széles útját nyitották meg a magyar dolgozók előtt.

A nemzetközi burzsoáziát — de legfőképpen a győztes antant hatalmakat — nyugtalanította az újabb szovjethatalom létrejötte. Jól tudták: a győztes proletárforradalmak nemcsak a világháborúban elért sikereiket, hanem saját országuk burzsoá rendjét is veszélyeztetik. Ezért követtek el mindent az első pillanattól kezdve, hogy lokalizálják a forradalmi hullám tovaterjedését és megfojtsák a fiatal szovjetállamokat.

E célkitűzésük megvalósításának eszközeül saját és csatlósai katonai ereje mellett felhasználták a belső ellenforradalmi elemeket, a munkásmozgalom renegátjait és árulóit is. Pénzt, fegyvert és diplomáciai manővereket: tehát mozgósítottak mindent, amivel saját osztályérdekeik biztosítását szolgálhatták.

Az antant hatalmak imperialistái jól ismerték a magyarországi viszonyokat. Látták, hogy azok a tömegek, amelyek undorral fordulnak el az Osztrák—Magyar Monarchia háborújától és teljes passzivitást tanúsítottak a polgári forradalom eredményeként létrejött rendszer megszilárdítása iránt is, most, miután a munkások kezébe került a hatalom, egy emberként állanak ki mellette. Ebből azt a következtetést vonták le, hogy a belső ellenforradalmi elemek fellépésétől — legalábbis egyelőre — nem várhatják a Tanácsköztársaság megdöntését.

E tény ismeretében a magyar proletárállamot külső erőkkel akarták megfojtani. Felhasználva a Magyarországgal szomszédos államok burzsoá köreiből a munkáshatalommal szembeni ellenszenvét és a volt magyar uralkodó osztályok nemzetiségellenes politikája iránti gyűlöletének maradványait, azok hadseregeit küldték a fiatal proletárhatalom ellen. Ezek akcióihoz az antant minden anyagi, személyi és erkölcsi támogatást megadott.

Kellő előkészületek után április 16-án megindult a román bojár csapatok támadása, majd néhány nap múlva akcióba léptek a francia és olasz tábornokok által vezetett cseh burzsoá alakulatok is. Az alig néhány hetes békés időszak után tehát a Magyar Tanácsköztársaság harcra kényszerült.

Ez a fegyveres küzdelem, amely a szocialista rendszer védelméért, a proletárhatalom függetlenségéért folyt, végigkísérte a Magyar Tanácsköztársaságot egész fennállása alatt. Ezt a harcot — a dolgozó tömegek legaktívabb támogatásával — a dicső magyar Vörös Hadsereg, néphadseregünk forradalmi elődje vívta meg.

A román bojár csapatok támadását követően a Forradalmi Kormányzótanács forradalmi háború megvívására szólította fel a magyar népet. A gyárakban és üzemekben megtartott toborzógyűlések hangulata és eredményei, majd a munkásalakulatoknak az Andrássy úton április 23-án lezajlott impozáns díszszemléje bebizonyította, hogy a dolgozó tömegek — minden áldozatot vállalva — készek a Tanácsköztársaság megvédésére.

Azoknak a munkásalakulatoknak, amelyeket létrehozásuk után azonnal az arcvonalra irányítottak, jelentős szerepük volt abban, hogy az intervenciós csapatok első csapásai alatt a Tanácsköztársaság nem omlott össze. Bár a támadást követő hetekben az ellenség előnyomulását nem sikerült megállítaniuk, annyit azonban elértek, hogy a támadás ütemének lelassításával a katonai vezetésnek időt biztosítottak a védelem további megszilárdítására.

A május 2-i fordulat újabb bizonyítékát szolgáltatta a dolgozók hazaszervezetének. Addig, amíg a magyar burzsoá-földesúri osztály a munkáshatalom megdöntésére, a régi rend visszaállítására szervezkedett és az antantnál kilincselte az ehhez szükséges segítségért, a munkások és dolgozó parasztok tízezrei ragadtak fegyvert a függetlenség, a társadalmi haladás védelmére.

A néhány hét alatt megszervezett és harcba vetett munkásezredek lehetőségét adtak a Forradalmi Kormányzótanácsnak arra, hogy védelemből támadásba menjen át és csapást mérjen az intervenciós csapatokra.

Szolnok visszafoglalása, Salgótarján hősi védelme, a dicsőséges északi hadjárat megvívása lehetetlen lett volna a munkástömegek aktív, forradalmi részvétele nélkül.

Ez az önzetlen támogatás azonban nemcsak közvetlenül a fegyveres harcban mutatkozott meg. Az itthonmaradottak tudatában voltak annak, hogy az ő munkájuk is nélkülözhetetlen a győzelem kivívásában. Az üzemek és gyárak munkáskollektívái vállalták, hogy a csökkentett létszám ellenére is biztosítják a harcoló hadseregnek hadianyaggal való ellátását. Példaként álljon itt a csepeli lőszergyár bizalmi testületének határozata: „Kimondta a bizalmi testület, hogy amíg a muníciógyártás nagy szüksége megkívánja: felfüggeszti a nyolc órás munkaidőt, s kevesebb létszámmal, fölfokozott munkateljesítménnyel megfelelő hadicikket produkál”.

A dolgozó tömegek áldozatvállalása, aktív támogatása nélkül elképzelhetetlen lett volna az is, hogy a burzsoázia és a munkásosztály árulói által június 24-én kirobbantott ellenforradalmi lázadást szinte órák alatt leverjék.

Messzemenő segítséget nyújtott a dolgozó nép a Vörös Hadseregnek az ellenség által megszállt területeken kifejtett tevékenységével is. Piccione olasz tábornok, a cseh burzsoá hadsereg egyik parancsnoka többek között így nyilatkozott erről: „A magyarokat támogatja... a velük együttérző lakosság, amely nemegyszer beavatkozik ellenünk a harcba, és fegyverrel a kezében... valamint a telefonvezetékek átvágásával hadműveleteink menetét kritikussá teszi.”

A magyar Vörös Hadsereg ebben a háborúban a legigazságosabb célokért harcolt — amelyet népünk valaha is ismert. Ez a fegyveres küzdelem az

elnyomottak háborúja volt az elnyomók ellen; az egész emberiségnek a haladásáért vívott háborúja volt a zsarnokság, a sötétség, az emberi jogokat eltiporni akaró erők ellen.

A Tanácsköztársaság háborújának ezt az alapvető vonását a dolgozó tömegek is felismerték. A toborzógyűlések tapasztalatai ezt fényesen bizonyítják.

A MÁV Gépgyár egyik idős munkása például így beszélt: „Ötvennégy éves vagyok, de amikor arról van szó, hogy a munkás viselje-e a robotot, vagy szabaduljon-e föl a fegyverek erejével, akkor nem lehet egy pillanatil sem habozni. Gyertek velem fiatal elvtársaim!”

A MÁV Északi Főműhely másik munkásának véleménye szintén hasonló gondolatot tükröz: „Tessék csak felöltöztetni és a frontra küldeni, mert akit semmi sem csábít a harctérre csak az öntudat, csak azt tudja, mit kell most megmenteni... Most tudjuk, miért kell harcolnunk nem úgy, mint 14-ben...”

Az a határozott törekvés, amit a Forradalmi Kormányzótanács a haza függetlenségének megvédése érdekében kifejtett, a munkások mellé állította az ország sorsáért árgó, de a szocialista eszméktől még messze levő patriótákat is. Schreiner Károly volt ezredes fejezte ki ezeknek az embereknek a véleményét. „Látom, hogy a kommunisták a tömegeket a honvédelemre mozgósítani tudták és hadsereget tudtak teremteni. Meghajlok a kommunisták előtt. Én nem vagyok kommunista, de katona. Szakismereteimet és minden tudásomat az önök rendelkezésére bocsátom. Lelkiismeretesen fogok dolgozni és népbiztos úr parancsait végre fogom hajtani.” Schreiner Károly és a hozzá hasonlóak megtartották szavukat: becsülettel szolgálták a Tanácsköztársaság honvédelmének ügyét.

A Magyar Tanácsköztársaság harcának jogosságát az egész haladó világ elismerte; ezért jelentkeztek a Vörös Hadsereg soraiba osztrákok, németek, lengyelek, bolgárok, oroszok és más nemzetiségiek. Ezek a hazafiak nemcsak szavakban vallották, hanem tiszta szívvel érezték is azt, amit Leo Rothziegel, az osztrák ifjúkommunisták vezetője írt le röviddel a magyar—román arcvonalon bekövetkezett halála előtt: „Örömmel hullatom véretem Szovjet-Magyarorszáért, amelyet a nemzetközi proletariátus hazájának tekintek.”

Lenin a magyar munkásokhoz május 27-én küldött üzenetében — amely napjainkban is sok vonatkozásban útmutató — hangoztatta: „Az a háború, amelyet ti viseltek az egyedüli jogos, igazságos, igazán forradalmi háború...”

A fiatal szovjet állam az internacionalizmus eszméitől vezéreltetve szólította fel a Magyarországon levő orosz hadifoglyokat, hogy siessenek a magyar dolgozók védelmére. „Védjétek meg a magyar proletárt! A magyar és orosz proletár egyetemben küzd az összes proletárok érdekeiért” — hangzott a szovjet kormány felhívása.

A világ első szocialista állama mindent elkövetett, hogy az erkölcsi támogatás mellett konkrét katonai segítséget is nyújtson a Magyar Tanácsköztársaságnak. Lenin és Kun Béla többszöri táviratváltása eredményeként a szovjet Vörös Hadsereg a különböző arcvonalakon támadásokat kezdeményezett, hogy könnyítse a Tanácsköztársaságra nehezedő katonai nyomást. Az első proletárállam vezére 1919 áprilisában a szovjet Vörös Hadsereg Főparancsnokságához küldött táviratában leszögezte, hogy „A Galícia és Bukovina egy részében történő előnyomulás a Tanács-Magyarországgal való kapcsolat miatt szükséges”. Május 16-án Lenin már arról értesítette Kun Bélát, hogy „Tegnap ukrán csapatok a románokat legyőzve átlépték a Dnyesztert”. Sajnos, ebben az időben az imperialisták és az ellenforradal-

márok katonai ereje még nagyobb volt és meg tudták akadályozni a két proletárhadsereg egyesülését, a terhek jelentősebb megosztását.

A Magyar Tanácsköztársaság elszigetelve természetes szövetségesétől, megfosztva attól a lehetőségtől, hogy a világ proletárjai hatékonyabban segíthessék, az intervenciós csapatok túlereje következtében összeroppant. Ehhez jelentős segédkezet nyújtott a magyar burzsoá-földesúri osztály — de hozzájárultak e tragédia bekövetkezéséhez a magyar és a nemzetközi munkásmozgalom renegátjai is.

A Magyar Tanácsköztársaságot leverték. Am a kommunisták szerte a világon — azokkal együtt, akik itthon az ellenforradalom vad erőivel dacolva vállalták a további harcot — tudták, hogy ez a vereség csak ideiglenes. Ez a hit csendült ki a III. Internacionálénak a világ munkásaihoz szóló kiáltványából is, amely így fejeződik be: „A Magyar Tanácsköztársaság meghalt! Éljen a Magyar Tanácsköztársaság!”

Egy negyedszázadnak kellett eltelnie a vereség után, amikor a testvéri tankok dübörgése a magyar dolgozó nép számára újra lehetőséget adott saját hatalmának megteremtéséhez. A hős szovjet nép, amely huszonöt évvel azelőtt az imperialisták fojtogató gyűrűjéből képtelen volt segítségünkre sietni, most fiainak tízezreit áldozva zúzta szét a magyar dolgozók bilincseit.

A magyar munkások, dolgozó parasztok és a szocialista eszmék mellett hitet tett értelmiségiek nem tétlenkedtek. Az ellenforradalmi rendszer idején eszmeileg megerősödött kommunista pártunk vezetésével — amely az új viszonyokra alkalmazva felhasználta az első munkáshatalom tapasztalatait is — hozzáfogott a második magyar proletárdiktatúra megteremtéséhez.

S azóta ismét közel egy negyedszázad telt el. Utunk ez idő alatt nem volt sima, problémáktól és hibáktól mentes. De mindezekon úrrá tudtunk lenni, mert hűek maradtunk a marxizmus—leninizmushoz — ahhoz az eszméhez, amelynek világ- és társadalomformáló ereje ma már elvitathatatlan. Ezen az eszmei alapon szilárdan állva — 1919-es elődeink hagyatékát megvalósítva — raktuk le hazánkban a szocializmus alapjait és dolgozunk tovább annak teljes felépítésén.

Egy fél évszázaddal ezelőtt a Magyar Tanácsköztársaság még kénytelen volt egyedül megvívni harcát az intervenciósok túlerejével szemben. Ma merőben más a helyzet, most olyan katonai szövetségnek vagyunk a tagja, amelynek erejét az egész imperialista tábor kénytelen figyelembe venni, s amely erő az egész szocialista világrendszer, a világbéke szempontjából meghatározó tényező.

1919-ben a kommunistáknak és a baloldali szocialistáknak oroszlánrésze volt abban, hogy rövid idő alatt a dolgozó osztályokra alapozott Vörös Hadsereg jött létre. A kommunisták felvilágosító szava nyomán értették meg a dolgozó tömegek — Kun Béla szavaival élve — azt, hogy „... a fegyverhasználatnak két oldala van”, hogy „... az elnyomó fegyverből felszabadító fegyvert is lehet csinálni.”

Pártunk, a kommunisták pártja, az ország felszabadulásának első pillanatától kezdve azon munkálkodott, hogy a dolgozók hatalmának védelmére szerveződjön a hadsereg. A fordulat évéig — megfeszített munkával, a hadseregben dolgozó kommunisták tevékenysége nyomán, valamint a hadsereg vezetése felé gyakorolt bírálatok eredményeként — pártunk elérte, hogy a reakciós erők kénytelenek voltak lemondani arról, hogy céljaik megvalósításához a fegyveres erőt felhasználhassák.

A fordulat évét követően a második proletárdiktatúra külső és belső védelme erős, ütőképes hadsereg kiépítését tette szükségessé. A hadseregépítésben elkövetett hibák ellenére is komoly eredménye pártunk tevékenység-

gének, hogy létrehozta a munkások és parasztok hadseregét, a szocialista hadsereget.

A Magyar Tanácsköztársaságra, annak dicső Vörös Hadseregére emlékezve tehát elmondhatjuk: a dolgozó nép hatalma fölött őrkdő fegyverek jó kezében — a munkások és parasztok fiainak kezeiben vannak. A Magyar Néphadsereg katonái azoknak a magasztos céloknak a megvalósításán őrkdnek, amelyekért egy fél évszázaddal ezelött elődeink hullatták vérüket.

